

ZMIZELÁ PLZEŇ

Západočeská galerie v Plzni, výstavní síň „13“
4. 11. 2016 – 5. 2. 2017

Na historických obrazech ze sbírek Západočeské galerie v Plzni, na fotografiích, v modelech a řadě dokumentů výstava připomíná stavby i celé části města, které zanikly nebo se změnily k nepoznání.

Návštěvníci si mohou prohlédnout, jaký byl koncem 18. století pohled na město dosud obehnané hradbami, ale např. i fotografie zachycující následky bombardování za druhé světové války či radikální demolice mnohdy cenných staveb v průběhu posledních dvou staletí.

Autor výstavy Petr Domanický vysvětluje: „*Výstava je rozčleněna do tří kapitol. První část se zabývá historickým jádrem města, druhá širším centrem a předměstími do roku 1945 a poslední část nejnovějším obdobím ve stejném území.*“

Výstava ukazuje, že proměny města vedly sice mnohdy k nenahraditelným ztrátám, často ale přinesly i pozitivní změny. Autoři věnovali pozornost rovněž snahám o uchování cenných staveb v různých dobách.

Ze sbírek Západočeské galerie byly vybrány obrazy zobrazující **zaniklá plzeňská zákoutí**, jejichž autory jsou například Augustin Němejc, Jan Konůpek, Karel Votlučka a další. Například v roce 1905 vznikl soubor akvarelů **Stará Plzeň**, jehož autorem byl malíř Václav Jansa a jenž zachycoval nenávratně mizející staré domy v historickém centru Plzně v době, kdy vrcholilo bourání zdejších památek.

Ze sbírek Západočeského muzea je vystaven mj. **unikátní střelecký terč z r. 1796** s pohledem na Plzeň, z fondů Archivu města Plzně řada vedut. Představeno je také několik stavebních a urbanistických plánů, např. projekt sirkárny v dnešní Sirkové ulici.

Vystaveny jsou i dva **architektonické modely**. Historický model z roku 1913 zachycuje původní podobu Riegrovy ulice a byl zamýšlen jako součást **plánovaného velkého modelu celého města** po vzoru obdobného modelu Prahy, který ale nebyl realizován. Druhý model je nově pořízený a rekonstruuje podobu zahradního altánu **významného plzeňského purkmistra 19. století Martina Kopeckého**, jehož zahrada stávala v místě dnešního Pekla. (Martin Kopecký byl plzeňským purkmistrem plných 22 let, od r. 1828 do r. 1850, a nebyvalou měrou se zasloužil o rozvoj města.)

Součástí expozice jsou i **raritní úryvky z dobových filmů**. Např. Československý filmový týdeník z roku 1969 obsahuje vzácné záběry na **demolici kasáren 35. pluku v dnešních sadech Pětatřicátníků**. Film ze slavné české nové vlny 60. let, **Každý mladý muž** (scénář a režie Pavel Juráček, 1965; jde o jeho první celovečerní film) se odehrává v Plzni, hrají v něm Pavel Landovský a mladičká Ivan Vyskočil v rolích vojáků základní vojenské služby a objevují se v něm scény zachycující městskou část Rychtářka krátce před její demolicí.

Expozici doplňuje celá řada **reprodukcí fotografií** z několika fondů a mnohé **pozoruhodné drobné exponáty** pocházejí ze soukromých sbírek.

Petr Domanický dodává: „*Výstava se koná jako připomenutí 100. výročí vydání stejnojmenné knihy Antonína Friedla, 75. výročí vydání knihy Ladislava Lábkova Zkáza staré Plzně a 50 let od zahájení plošné demolice centra Plzně kvůli silničním stavbám. A nemělo by jít jen o dokumentaci architektonických, uměleckých a urbanistických ztrát města...*“

K výstavě ZČG vydává **publikaci PLZEŇ ZMIZELÁ**, která volně navazuje na I. díl knihy z edice Zmizelé Čechy, jenž se zabýval historickým jádrem. Vzhledem k tomu, že vydavatel upustil od plánovaného II. dílu, připravil stejný autorský tým (Tomáš Bernhardt, Jana Domanická, Petr Domanický) samostatnou knihu, která se středem města zabývá jen rámcově a důraz klade na zatím nezpracované širší centrum a předměstí.

DOPROVODNÝ PROGRAM

Komentované prohlídky s autory výstavy

24/11/2016, 15/12/2016 a 19/1/2017 vždy od 17 hodin

Přednáška o modelu zahradního pavilonu Martina Kopeckého v Plzni

(v rámci cyklu Jedno dílo / jeden svět)

7/12/2016 od 17 hodin

Přednáška o souboru obrazů Václava Jansy *Stará Plzeň*

(v rámci cyklu Jedno dílo / jeden svět)

4/1/2017 od 17 hodin

REALIZAČNÍ TÝM

Autor koncepce a kurátor: Petr Domanický

Texty: Tomáš Bernhardt, Jana Domanická; Petr Domanický (neoznačené)

Spolupráce: Ivana Jonáková

Grafická úprava a projekce: Jan Dienstbier – Martin Bušek

Jazyková redakce: Stanislava Fedrová

Překlad: Překladačské a tlumočnické centrum EUFRAT – Richard Savage

Fotografie současné: Radovan Kodera

Fotografie historické: Atelier K. L. Soběhrad, Josef Böttinger, Antonín Čermák, Rudolf Černý, Jaroslav Domanický, Petr Domanický, Jan Gryc, Čeněk Hrbek, Tomáš Johech, Edvard Kalsner, Radovan Kodera, Josef Kubín, Josef Pech, Rudolf Pechold, Ladislav Rott, J. Švec, Jiří Vlach a další nezjištění autoři.

Provedení prvků výstavy: Abstrakt, s. r. o. / Jakub Čermák

Provedení instalace výstavy: Jan Jirka, Miroslav Tázler

Model současný: Miroslav Koranda

Příprava podkladů pro reprodukce map: Katedra geomatiky Fakulty aplikovaných věd Západočeské univerzity v Plzni

Zapůjčené exponáty, historické fotografie a filmy:

Archiv města Plzně

Archiv společnosti Plzeňský Prazdroj, a. s.

Krátký film Praha, a. s.

Magistrát města Plzně, odbor stavebně správní – spisovna

Národní filmový archiv

Národní památkový ústav, ú. o. p. v Plzni

Sdružení Boleveckých rodáků

Státní oblastní archiv v Plzni

Vojenský geografický a hydrometeorologický úřad Dobruška

Západočeská galerie v Plzni, p. o.

Západočeské muzeum v Plzni, p. o. – oddělení starších dějin, novějších dějin, národopisu soukromé sbírky a archivy (Jaroslav a Jaroslava Domaničtí, Petr Domanický, Jan Šlouf, Jaroslava Kováčová, Radovan Kodera)

Otevřeno denně kromě pondělí od 10 do 18 hodin.

www.zpc-galerie.cz

Kontakt: Eva Reitspiesová, Public Relations ZČG, tel. 731 474 266, reitspiesova@zpc-galerie.cz